

Formulier ten behoeve van het indienen van schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 37 van het Reglement van Orde Verenigde Vergadering Delfland

Vragen PvdA:

Open toegang kritische schakels dijkkring tijdens superstorm.

Beknopte formulering van de problematiek:

Deze maand is over Nederland weer een grote storm getrokken. Het water klotste over de kades bij Scheveningen, en sommige stormvloedkeringen zijn gesloten. De PvdA vindt het belangrijk dat op zo'n moment ook bij Delfland grote alertheid bestaat op alle denkbare risico's die met name inwoners in laaggelegen polders lopen. De drukste woonwijken liggen vaak in de diepste polders.

Nieuwsgierig geworden door de berichtgeving over de op handen zijnde januari-storm met superspringtij ben ik daarom gaan kijken naar een aantal belangrijke schakels in onze dijkkring. Reden was om te onderzoeken hoe de veiligheid wordt gewaakt van onze inwoners, en hoe de veiligheid van de bewakers (de bedieners van onze kunstwerken) zelf wordt geregeld.

Het bezoek heb ik gebracht op vrijdagochtend 13 januari, tussen de hoogwatermomenten in, aan de keersluis in Maassluis en de Parksluizen te Rotterdam. Ik ben daarbij door het personeel zeer welkom ontvangen en deskundig beantwoord. Bij het bezoek droeg ik ook een tas met een aantal spullen. Een legitimatie werd niet gevraagd, wel heb ik me na enige tijd voorgesteld.

Reactie college:

Het is niet te doen gebruikelijk dat onbevoegden zich toegang verschaffen tot de objecten van Delfland. Van leden van de Verenigde Vergadering wordt niet verwacht dat zij zich (met bijbedoelingen) toegang verschaffen tot de objecten van Delfland. Een normale procedure is dat, indien gewenst, er contact opgenomen wordt met het collegelid die het object in portefeuille heeft.

Graag ontvangen wij antwoord op de volgende vragen:

1 ALGEMENE EVALUATIE STORMVLOED

1 Hoe is het hoogwater van 12-13-14 januari 2017 met windkracht bf9 voor Delfland verlopen? Zijn er leerpunten voor de organisatie?

Antwoord:

De hoogwatersituatie van 12-13-14 januari 2017 is voor Delfland goed verlopen. De -evaluatie leert ons:

- *Rollen zijn in de nieuwe organisatie helder en geven de organisatie meer houvast;*
- *In het informatiemanagement en communicatie in- en extern zijn er een aantal kleine verbeterpunten.*
- *Op 14 januari 2017 is bij het sluiten van de keersluis Maassluis een storing in de besturing opgetreden. De deuren zijn hierna handmatig dichtgezet. De installatie is nagekeken, gereset en weer volledig operationeel. De fout in de besturing is nog in onderzoek.*

2 VEILIGHEIDSSITUATIE KEERSLUIJ MAASSLUIJ

In Maassluis kon ik zonder kloppen, door open hekken en deuren in de controlekamer van de Keersluis komen waar de operator alleen op het complex zijn werkzaamheden deed. Eenmaal binnen heb ik me laten informeren door de dienstdoende operator. Deze sluis kan alleen lokaal worden bediend: dit is volgens de operator zo'n ca 120 keer/jaar nodig.

Ter info: In treinen werkt een machinist ook alleen. Daar is voor onverwachte omstandigheden een dodemansknop geïnstalleerd.

2.1 Acht U de persoonlijke veiligheid van de operator tijdens zware weersomstandigheden voldoende? Is het wenselijk dat de persoonlijke veiligheid van de operator wordt verbeterd?

Antwoord:

De persoonlijke veiligheid van de operator tijdens zware omstandigheden is voldoende geborgd. Er is op dit moment geen dreiging dat extra bescherming rechtvaardigt. Wel zijn naar aanleiding van dit incident de medewerkers geïnstrueerd om geen onbekenden toe te laten in het gebouw.

2.2 Acht U het voor de veiligheid van de inwoners in Maassluis wenselijk dat bij kritische omstandigheden doorlopend wordt gemonitord of de bediening op de sluis daadwerkelijk aanwezig en onverstord actief is ?

Zo ja, hoe, zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De keersluis wordt te allen tijde gemonitord, dus ook tijdens kritische omstandigheden. Tijdens kritische omstandigheden houdt de dienstdoende boezempeilbeheerder in de gaten dat de bediening aanwezig is en dat deze zijn werkzaamheden kan uitvoeren. De sluis sluit niet automatisch (handmatige handeling bediening). Wanneer de sluiting door een handmatige bediening niet slaagt dan zijn er verschillende noodprocedures om er voor zorg te dragen dat de keersluis altijd gesloten wordt, voordat de waterhoogte van +1,50m NAP wordt bereikt.

Wanneer de bediening van de keersluis om wat voor reden uitvalt wordt door de boezempeilbeheerder een collega ter plaatse gezonden. Dit alles is opgenomen in de sluitingsprocedure en hiernaar wordt gehandeld.

3 VEILIGHEIDSSITUATIE PARKKSLUIZEN ROTTERDAM

Bij de Parksluizen heb ik vervolgens eerst ongestoord op het hele complex rondgelopen. Daarna heb ik aangebeld bij de controlekamer en ben ik ongezien, zonder vragen met tas direct het gebouw binnen gelaten. Eenmaal binnen heb ik me laten informeren door de dienstdoende operators.

Ter informatie: Indien de Parksluizen doorbreken, is er conform de opgave van Delfland over noodkeringen geen alternatief tot de kering in Voorburg. De Parksluizen zijn in beheer bij de gemeente Rotterdam, maar geven direct toegang tot de boezem van Delfland.

3.1 Het blijkt dus dat ook bij kritische omstandigheden onbekenden met onbekende bedoeling zich op het gehele complex kunnen begeven zonder enige hinder, en tot in de controlekamer/bedieningsruimte worden toegelaten. Acht U dit wenselijk? Zo ja, waarom, zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De parksluizen worden bediend door de gemeente Rotterdam. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en arbeidsomstandigheden van hun medewerkers. Er is op dit moment geen dreiging dat extra bescherming rechtvaardigt. Met de gemeente Rotterdam worden afspraken gemaakt om het toelatingsprotocol voor het parksluizen-complex aan te scherpen.

3,2 Acht U het ook wenselijk dat bij kritische omstandigheden er een ander veiligheidsregime is voor kritische objecten zoals de Parksluizen? Gaarne uw toelichting.

Ter informatie: Van de operators is vernomen dat via de sluisdeuren water kan worden gespuid in de boezem van Delfland. Dat gebeurt met grote debieten en kracht. Vernomen is dat bij uitval van elektriciteit dit spuien niet meer kan worden gestopt, omdat er wel een pneumatische noodvoorziening is maar geen aggregaat.

Antwoord:

Wij achten het huidige veiligheidsregime afdoende. Spuien/inlaten van (zoet)buitenwater in de boezem is niet aan de orde. Dit heeft eenmalig plaatsgevonden als test, gelet op de problemen in het gebied (stroomsnelheden/waterpeil) wordt dit als maatregelen niet meer ingezet.

3,3 Acht U het wenselijk dat ook bij elektriciteits-uitval dit spuien kan worden gestopt? Zo nee, waarom niet, zo ja, hoe gaat U hierin in voorzien?

Antwoord:

Bij het bedienen van de schuiven wordt gebruik gemaakt van door het gemaal geleverde elektriciteit. Bij onverwachte uitval van het diesel-aangedreven gemaal wordt door het automatisch sluiten van een terugslagklep voorkomen dat buitenwater binnenstroomt. Tevens is een noodstroomvoorziening aanwezig, waarmee de keerschuiven zonodig alsnog gesloten kunnen worden.

Besproken is de aanwezigheid van een speciaal hoogwaterprotocol, met richtlijnen voor de bediening bij hoogwateromstandigheden, inclusief wat te doen bij storingen en/of calamiteiten. In 2013 is door de Gemeente Rotterdam een concept-hoogwaterprotocol opgesteld en besproken met de operators, met nog vele lege plekken en onbeantwoorde vragen. Er is daarna door de operators van de Parksluizen nooit een vastgestelde en getekende versie ontvangen.

Wel hebben de operators een eigen protocol opgesteld, temeer omdat steeds meer operators via een uitzendbureau, zonder nautische ervaring worden ingehuurd.

3,4 Acht U het wenselijk dat er een goedgekeurd en periodiek geactualiseerd hoogwaterprotocol voor deze bedienpost wordt opgesteld? Acht U het wenselijk dat de nu nog open vragen over calamiteiten daarin worden beantwoord? Hoe gaat U dit bewerkstelligen?

Antwoord:

In de meest actuele beoordelingsronde (2012) van de primaire keringen, is de bepaald dat de betrouwbaarheid van het sluiten van de sluis voldoet aan de eisen behorende bij de normen voor waterveiligheid van het achterland. Zie ook vraag 3.2.

Bij het binnenvaren van een schip in de sluis bestaat (volgens de operators) de kans dat een schip doorschiet, de sluisdeuren beschadigd worden en er een stevige waterstroming naar de boezem van Delfland ontstaat. Bij de calamiteit in Grave bleek dat bij de calamiteit daar pas na 14 dagen een noodvoorziening werd aangebracht om de stroming

te stoppen.

3,5. Kan ook bij sterke stroming door de sluis de andere sluisdeur snel gesloten worden? Wordt dit periodiek getest? Bestaat hiervoor een bedieningsprotocol?

Antwoord:

Als onderdeel van de primaire waterkering wordt elke twaalf jaar (voorheen zes jaar) beoordeeld of het complex Parksluizen (gemaal en schutsluis) voldoet aan de wettelijke veiligheidsnorm. Onderdeel van deze beoordeling is de sterkte van de constructie en het risico op een aanvaring door een schip. In de meest actuele beoordelingsronde (2012) is bepaald dat het risico op een aanvaring voldoet aan de eisen behorende bij de normen voor waterveiligheid van het achterland. De sluisdeuren van zowel de grote als de kleine sluis zijn ontworpen op een aanvaarbelaasting.

3,6. Welke maatregelen heeft U voorzien indien de Parksluizen falen en water met grote debieten de boezem van Delfland in stroomt? Binnen welke tijd acht U het wenselijk dat deze stroming wordt gestopt? Welke middelen heeft U daarvoor beschikbaar of voorzien?

Antwoord:

Het complex Parksluizen beschikt over een dubbel stel deuren en een pneumatische noodvoorziening. Het sluisencomplex heeft geen permanent beschikbare noodstroomvoorziening. Een aggregaat kan per as (vanaf de gemeentewerf) aangevoerd worden. Als onverhoopt beide deuren beschadigd raken, treedt de calamiteitenorganisatie in werking en worden gepaste maatregelen genomen zoals bijvoorbeeld het dichtzetten met grond. Zie verder de beantwoording bij vragen 3.2 en 3.3.

3,7 Eerder heeft de Dijkgraaf ter VV-vergadering in dit verband de noodoverlaat in Berkel als in te zetten middel genoemd. Binnen hoe veel tijd verwacht U dat deze zal zijn gevuld? Is dit afdoende om wateroverlast te voorkomen?

Antwoord:

Indien Parksluizen beschadigd is en er ongecontroleerd water de Delflandse boezem binnenstroomt, kunnen verschillende maatregelen door de calamiteitenorganisatie worden genomen, e.e.a. afhankelijk van de ernst en mate van beschadiging aan Parksluizen. Hierbij kan gedacht worden aan het inzetten van de boezemberging Berkel eventueel in combinatie met de inzet van andere boezembergingen of het afdammen met grond.

Vernomen is dat er een nieuw beleid is met betrekking tot de bediening van de Parksluizen. Nautische ervaring voor de operators is niet lang vereist.

3,8 Heeft de beheerder naar uw inzicht bij noodsituaties voldoende opgeleid en ervaren personeel? Gaarne uw uitleg.

Antwoord:

De parksluizen worden bediend door de gemeente Rotterdam. De gemeente is verantwoordelijk voor gekwalificeerd personeel.

3,9 In het weekend of op zondag zijn de Parksluizen niet bemand en geheel zonder bewaking of toezicht. Acht U dit wenselijk, ook in situaties van hoog water? Gaarne uw uitleg.

Antwoord:

De waterkering bij Parksluizen is altijd gesloten. Er hoeft dus geen medewerker naar de locatie te gaan om in het geval van hoog water de kering te sluiten. Er zijn op dit moment geen aanwijzing voor een verhoogd dreigingsniveau waarvoor aanvullende maatregelen benodigd zijn. Zie tevens 3.5.

4 MIDDELEN TER BEHEERSING CALAMITEITEN BOEZEM DELFLAND

4.1 Bij de agenda-commissie is gemeld dat het beleid en inzet voor het systeem van compartimenteringskeringen uit de koude oorlog zal worden herzien en geactualiseerd. Neemt U bovengenoemd scenario van het falen van de Parksluizen daarin mee, mede in het licht van zeespiegelrijzing en grotere waterafvoeren door onze grote rivieren??

Antwoord:

Indien dit aan de orde is zal de dijkgraaf hierover een mededeling doen in de agenda-commissie.

4,2 Hoe informeert U ons op de hoogte met betrekking tot het beleid en maatregelen rondom calamiteiten en terrorisme-preventie, de inzet van de koude-oorlog objecten, en de ontwikkeling van mitigerende maatregelen bij calamiteiten ? (2^e en 3^e laags veiligheid)?

Antwoord:

Het college informeert de Verenigde Vergadering zoals te doen gebruikelijk over relevante ontwikkelingen aangaande calamiteiten en terrorisme-preventie.

5 ALGEMENE VEILIGHEIDSSITUATIE DELFLAND, ALLE KUNSTWERKEN

5.1 In welke mate is het college nu op basis van deze eerste observaties genegen om de gehele veiligheidssituatie van Delfland (en met name alle kunstwerken) bij hoogwater te laten doorlichten en het veiligheidsbeleid en –uitvoering onafhankelijk te laten toetsen en eventueel te laten bijstellen?

Antwoord:

De primaire waterkeringen van Delfland voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen en zijn hiermee voldoende robuust. Daarnaast kent Delfland een calamiteitenorganisatie met bestrijdingsplannen om, mocht zich toch onverhoopt een calamiteit voordoen, de gevolgen van overstroming van het achterland zo veel mogelijk te beperken.

Het college acht het uitvoeren van een studie naar de gehele veiligheidssituatie niet aan de orde. Daarnaast beschikt Delfland in het kader van gegevensbeheer waterkeringen over voldoende informatie om het waterkeringenbeheer adequaat uit te voeren.

5,2 Ontwerpers van grote technische systemen toetsen tegenwoordig hun systeem ook op Anti-fragile, Robuustheid en Resilience. Bent U bereid bij de beschouwing over de veiligheid van Delfland deze aspecten mee te nemen? Zo ja, hoe, zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Onduidelijk is welke beelden en verwachtingen de vraagsteller heeft bij het toepassen van de termen 'Anti-fragile, Robuustheid en Resilience' binnen 'de beschouwing over de veiligheid van Delfland'. Zie tevens 5.1.

Op landelijk niveau is binnen het Deltaprogramma bekeken of de primaire waterkeringen voldoende veiligheid bieden tegen overstromingen. Dit heeft geleid tot de nieuwe normering in de Waterwet. Deze nieuwe normen zijn tot stand gekomen met de risicobepaling: de normen hangen niet alleen samen met de kans op een overstroming, maar ook met de gevolgen van een overstroming. De omvang van de gevolgen bepaalt daarbij de hoogte van de norm. Voor Delfland de komende jaren de opgave om te beoordelen of de primaire keringen aan deze norm voldoen. Zo niet, dan zullen uiteraard passende maatregelen worden genomen.

NB: het personeel heeft mij ter plekke goed en welwillend ontvangen en de vragen goed en deskundig beantwoord. Ik zou zeer zijn teleurgesteld als mijn bezoek als aanleiding wordt genomen om het functioneren van deze medewerkers in kwestie te stellen.

Reactie college:

Het is voor het college volstrekt niet aan de orde om het functioneren van medewerkers in twijfel te trekken. Het is niet te doen gebruikelijk dat een onbevoegde zich toegang verschafft tot de objecten van Delfland zonder zich vooraf te legitimeren en het doel van het bezoek mede te delen. De medewerkers van Delfland zijn de ambassadeurs van Delfland. Juist de laagdrempelige toegang voor geïnteresseerden kan het waterbewustzijn binnen het beheergebied vergroten. Als gevolg van dit incident zal het toegangsprotocol en veiligheidsregime aangescherpt worden. Hierdoor hebben onze ambassadeurs minder kans om te vertellen over het mooie en nuttige werk van Delfland.

ir Leon P.I.M. Hombergen

In samenwerking met de fractie van de PvdA en andere fracties in en rondom ons verzorgingsgebied.

DMS nummer: 1292977

Datum en tijdstip ontvangst: 26-01-2017 21.33 uur